

Voimajärjestelmän käyttö / Jäppinen Jonne

13.11.2017

[Arkistotunnus]
[Julkisuusaste]

KÄYTTÖTOIMIKUNNAN KOKOUS 4/2017

Aika Keskiviikko 8.11.2017 klo 10.00 – 12.00

Paikka Finlandia-talo, kokoushuone 16, Helsinki

Läsnä	Teppo Härkönen Petri Kopi Heikki Paananen Pekka Pollari Ismo Reinikka Harri Salminen	Helen Sähköverkko Oy Kemira Chemicals Oy Elenia Oy UPM Energia Loiste Sähköverkko Oy Turku Energia Sähköverkot Oy (etänä)
	Reima Päivinen, pj Jonne Jäppinen, siht.	Fingrid Oyj Fingrid Oyj

Poissa	Tommi Hietala Teuvo Jouhten	Tuuliwatti Oy PVO-Vesivoima Oy
--------	--------------------------------	-----------------------------------

1 Kokouksen avaus

Päivinen avasi kokouksen ja toivotti jäsenet tervetulleeksi.

Tommi Hietala ja Teuvo Jouhten olivat estyneet saapumasta kokoukseen.

Kokouksen esityslista hyväksyttiin.

Kokouksessa esitetty materiaali löytyy Fingridin internet-sivuilta.

2 Ajankohtaiset asiat

Reima Päivinen piti katsauksen käyttötoimintaan, esitys materiaalissa, poimintoja sisällöstä:

- Rautarouva-voimajohdon uusimisen viimeinen vaihe on aloitettu, Suomen ja Ruotsin välisen kolmannen vaihtosähköyhteyden tekemisestä on sovittu sekä Olkiluoto 3 –ydinvoimalaitoksen kantaverkkoon liittämiseen tarvittavan järjestelmäsuojan kuormat kilpailutettu
- JÄÄTYVÄ 2017 harjoitus pidetty (omana kohtanaan agendalla)
- Fingrid oli jo toista kertaa maailman energia-alan brändien paremmuutta mittaavan CHARGE-kilpailun finaalissa kolmen joukossa omassa sarjassaan
- Vuoden 2018 kantaverkkohinnoittelu pidetään vuoden 2017 tasolla.

Strategian toteutuksessa vuodelle 2018 on valittu yhtiötason kärkihankkeet, joihin kehitystoiminta painottuu jatkuvan normaalityön parantamisen ohella (alla).

Strategian toteutus – jatkuva parantaminen ja muutoshankkeet 2018

Toimikunnan keskustelussa nousi esille aiemmin toimikunnassa käsitellyn loissähkö-tilanteen kehittyminen. Fingridin asiakkaat ovat sekä itse että yhdessä omien asiakkaidensa kanssa tekemässä toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi. Fingridin materiaali on toiminut hyvänä tukena asiakaskeskusteluissa. Päätettiin ottaa asia seuraavan kokouksen agendalle.

3 Pohjoismaisen tasehallinnan tulevaisuus

Mikko Heikkilä kertoi pohjoismaisen tasehallinnan ajankohtaistilanteesta. Svenska kraftnät (Svk) ja Statnett (SN) julkistivat 20.6. kahdenkeskisesti valmisteleman pohjoismaisen tasehallinnan konseptin ja sopimusluonnoksen ja tarjosivat Fingridille ja Energinet.dk:lle mahdollisuutta tulla mukaan järjestelyyn.

Statnettin ja Svenska kraftnätiin ehdotus koskee pohjoismaista päätöksentekoa ja tasehallintamallia. Merkittävin ongelma on ehdotuksen hallinnointimalli joka siirtäisi päätäntävällän tasehallinnasta SN:lle ja Svk:lle, sisältäen mm. käyttötoiminnan, markkinamallin sekä tarvittavat reservit. Ne päättäisivät myös regulaattoreille hyväksyttäväksi laadittavista ehdotuksista. Fingrid katsoo ehdotetun päätöksentekomallin olevan lainvastainen.

Tasehallinta perustuu nykyisin Pohjoismaissa yhtenä kokonaisuutena säätämiseen taajuuden perusteella. Mallissa edullisimpia resursseja hyödynnetään pohjoismaisesti. Ehdotetussa ACE-mallissa (ACE = area control error) jokainen tarjousalue, kuten Suomi, säädetään paikallisesti tasapainoon. Edullisimmat resurssit hyödynnetään lähtökohtaisesti paikallisesti.

Fingridille on tärkeää, että jatkossakin päätöksenteko perustuu tasavertaiseen asemaan, on laillista, pohjautuu yhteistyöhön asiakkaiden kanssa sekä on läpinäkyvää ja avointa.

Asiasta kerrotaan lisää sidosryhmätilaisuudessa perjantaina 24.11, tilaisuuteen toivotaan aktiivista osallistumista.

4 Kokemukset JÄÄTYVÄ 2017 harjoituksesta

Arto Pahkin kertoi kokemuksia lokakuussa järjestetystä JÄÄTYVÄ 2017- harjoituksesta. JÄÄTYVÄ 2017 – harjoituksen kohteena oli sään aiheuttama laaja-alueinen ja pitkäkestoinen kanta- ja jakeluverkkojen sähkönjakelun häiriö, joka lamaannutti pitkäksi aikaa yhteiskunnan perustoiminnot Kuopion ja Siilinjärven alueilla.

Harjoituksen tavoitteena oli lisätä viranomaisten, kuntien ja elinkeinoelämän toimintakykyä sähkönjakelun vaikeassa häiriötilanteessa. Lisäksi harjoituksen kokemusten perusteella voidaan kehittää ja varmistaa toimintamalleja sekä vikojen korjauksessa käytettäviä laitteistoja ja välineitä. Harjoituksen toteutti Huoltovarmuusorganisaation voimatalouspooli ja siinä oli laajasti mukana erilaisia yhteiskunnan organisaatioita (tarkemmin materiaaleissa).

Harjoituksesta on valmisteilla raportti ja video, yleishavaintona harjoitus onnistui hyvin ja sille asetetut tavoitteet saavutettiin.

5 Suurhäiriötilanteen pelikirjan esittely

Heikki Paananen Elenia Oy:stä esitteli heidän käyttöönsä ottamaa suurhäiriöpelikirjaa. Suurhäiriöpelikirjan tavoite on, että kaikki Elenian suurhäiriön selvitykseen osallistuvat (sisältää oman henkilöstön sekä palvelutoimittajat) tunnistavat miten häiriö hoidetaan alusta loppuun. Pelikirja rajautuu sääilmiöpohjaisiin jakeluverkon suurhäiriöihin. Pelikirjan keskiössä ovat varautuminen ja tilannekuvan muodostaminen sekä ennustaminen.

Pelikirjan tavoitteet ovat:

- Parantaa asiakaskokemusta, kustannustehokkuutta ja laatua
- Vähentää odotusaikoja ja kapulanvaihtoja
- Lisätä suunnitelmallisuutta suurhäiriöiden hoidossa.

Pelikirjan julkinen versio löytyy kokouksen materiaaleista.

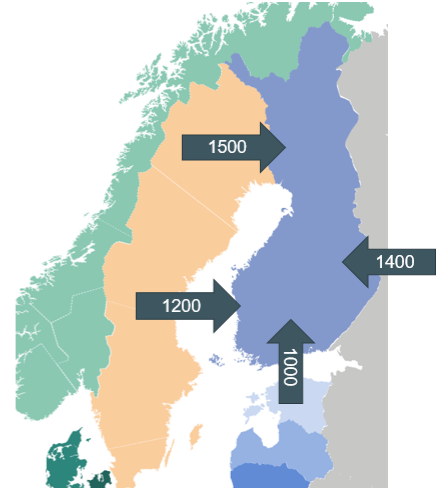
6 Talven 2017 7 2018 tehotilanne

Jyrki Uusitalo esitteli valmistunutta ennustetta koskien talven 2017 -18 tehotilannetta. Kaupallisessa käytössä olevaa sähköntuotantokapasiteettia on käytettävissä 11 300 MW ja maksimi kulutuksen (kylmä talvipäivä kerran kymmenessä vuodessa) on ennakoitu olevan 15 200 MW, pientä kasvua aikaisemmasta huippukulutuksesta (15 100MW). Tuontikapasiteetti naapurimaista on ennallaan (5100 MW), mutta tehoreservissä on aiempaa enemmän kapasiteettia 729 MW.

Talven 2017-2018 tehotase

Suomi, kylmä talvipäivä kerran kymmenessä vuodessa	
Tuotantokyky	11 300 MW
Tehoreservi	729 MW
Kulutus	15 200 MW
Netto	-3 170 MW
Tuontikapasiteetti naapurimaista	5 100 MW

Lisäksi Fingridin järjestelmäreservit, 1350 MW

7 Reservien hankinta 2018

Jyrki Uusitalo esitteli lyhyesti Fingridin reservimarkkinat ja kertoi taajuusohjattujen reservien vuosimarkkinan hankinnan 2018 tulokset.

Taajuusohjattua käyttöreserviä (FCR-N) hankittiin vuosimarkkinoilta 72,6 MW hintaan 14,00 €/MW,h (2017: 55 MW, 13 €/MW,h). Markkinalle mahdollistettiin itsenäisen aggregaattorin osallistuminen, ei vielä toimijoita.

Taajuusohjattua häiriöreserviä (FCR-D) hankittiin vuosimarkkinoilta 435,0 MW hintaan 2,8 €/MW,h (2017: 455,7 MW, 4,7€/MW,h). Kulutuksen osuus hankitusta reservistä kasvoi 50% -> 70% jota pidetään "epävirallisenä maailmanennätyksenä", Fingridin tiedossa ei ole, että kulutus osallistuisi reservimarkkinoille laajemmin missään.

Fingridin FCR hankinnan kokonaiskustannusten ennakoidaan laskevan ensi vuonna.

8 Muut asiat

Ei muita asioita. Kokouksen lopuksi toimikunta suunnitteli seuraavan kokouksen aihealueita.

9 Seuraava kokous

Seuraava kokous on keskiviikkona 21.3.2018.